

DIE WALKÜRE

Peter Seiffert (Siegmond), Kurt Rydl (Hunding), John Tomlinson (Wotan), Waltraud Meier (Sieglinde), Gabriele Schnaut (Brünnhilde), Mihoko Fujimura (Fricka), Sally du Randt, Irmgard Vilsmaier, Jennifer Trost, Ann-Katrin Naidu, Heike Grötzing, Marita Knobel, Anne Pellkoorn, Ingrid Bartz (Walküren)
Bayerisches Staatsorchester o.l.v. Zubin Mehta. Live-opname vanuit de Beierse Staatsopera, juli 2002. FARAO CLASSICS B108040, 4 CDs

Als de traditionele platenindustrie nauwelijks nog bij machte is om vernieuwende artistieke producten op de markt te brengen dan kan het een goede zaak zijn wanneer operahuizen zelf het roer in handen nemen en hun beste producties via CD of DVD aan het grote publiek trachten te slijten -althans wanneer artistieke integriteit aan de basis ligt van dit ondernemen. Het is een idee dat stilaan meer terrein wint en de Staatsopera van München is met het zelfbeheerde label Farao Classics (verdeeld door Universal Music) naast het Liceu van Barcelona en de Opera van Zürich en Lyon één van de pioniers van deze beloftevolle ontwikkeling. Dat er van de zwaar gesubsidieerde kunstvorm opera daardoor ook meer terugkeert naar het grote publiek is daarbij een interessante bijgedachte. Ik durf hopen dat het geen 3 jaar meer duurt voordat we eindelijk eens een internationale operapremière live zullen kunnen meemaken via het scherm van onze internetcomputer en bij uitbreiding via het grote scherm van ons hometheater?

Deze Münchense Walküre had voor dit experiment best in aanmerking gekomen want ze beschikt over één van de meest ervaren casts inzake Wagner en was geleid door de hand van één van de belangrijkste regisseurs van onze tijd. Zou een DVD opname met deze ervaren acteurs niet het meest geschikte eerbetoon geweest zijn aan de kort voor de première overleden Herbert Wernicke (na alle Wagneronzin die totnogtoe op DVD is verschenen) - tegelijkertijd een noodzakelijk document van Wagners kunst zijn geweest en van een grote zangersgeneratie die stilaan tegen haar fin de carrière zit aan te kijken? Of heeft de Staatsopera andere plannen nu Die Walküre door David Alden opnieuw zal worden geënceneerd voor de volgende cyclus? Voorlopig moeten wij het doen met de CD-opname. Deze reveleert een schitterend Wagner-dirigent maar is tegelijkertijd ook enigszins ontluisterend daar zij de vocale slijtage blootlegt van de meeste deelnemende solisten.

Waltraud Meier, een stem die op de CD sowieso minder goed overkomt en haar lauwerkrans pas echt in het theater verdient, heeft lang gearzeld om de partij van Sieglinde te zingen. Een onaangenaam flakkerend vibrato doet haar expressie al vanaf de eerste aanzetten gevaarlijk naar het hysterische overhellen hetgeen grotendeels ongepast is. Ook de registerovergangen zijn niet meer zo fraai. Maar aan engagement ontbreekt het haar niet, de forte passages snijden nog steeds als een laserkanon door de ruimte en de finale van het eerste bedrijf zal, haar talent voor de vertolking van de passionele geliefde kennende, ongetwijfeld grote indruk hebben gemaakt. ("Siegmond so nenn ich dir"!.) Ook Peter Seiffert schiet enigszins te kort op het vlak van zuivere klankschoonheid in dit eerste bedrijf. Zijn expressie is weer erg teutoons, met onvoldoende legato. In de expressie ontbreekt een zekere warmte die gereserveerd blijft voor heldentenen met een uitdrukkelijker baritonaal fundament in de stem. Zijn vertolking van Siegmunds monoloog is nogal monochroom en getekend door hevige driftbuien die zelden tot echte weemoed leiden wanneer zijn onzalige verleden zich voor het innerlijke oog ontrolt. Kurt Rydl is wellicht nooit een boeiend zanger geweest. Om zijn niet echt zwarte bas voldoende steun te

geven moet hij beroep doen op een overdreven, onaangenaam vibrato.

Ook de Wotan-ervaren John Tomlinson gooit zich in de arena met een gehavend instrument: hij kampt met de hoogte, zijn vibrato heeft klankschoonheid verloren maar de hoorbare schade blijft binnen de perken. Maar hoe onbetekenend lijken deze vocale gebreken nog in het licht van de onberispelijke voordracht en muzikale tekstinterpretatie die Tomlinson hier weer aflevert. Voortreffelijk en vol intelligente nuanceringen is zijn interpretatie van de monoloog van het tweede bedrijf -wat mij betreft duidelijk superieur aan Hans Hotter, die voor velen de Wotan voor de eeuwigheid lijkt te zijn. Geen seconde verveelt zijn vertolking, vol van het geweld dat de moeilijkheid van zijn resignatie met vocale middelen plastisch ondersteunt (dé testcase voor elke Wotan wat mij betreft!). Grote klasse! Daarmee is deze Walküre tevens een tweede document van één van de grootste Wotans uit de geschiedenis.

Mihoko Fujimura als Fricka beschikt over een mooie mezzo, donker fluweel van kleur, een ongerept vibrato, een onberispelijke en muzikale voordracht met de juiste zin voor accentuering binnen het Wagneriaanse drama. Samen met Tomlinson maakt ze het duet van het tweede bedrijf (altijd al één van mijn favoriete fragmenten van Die Walküre!) tot één van de hoogtepunten van de voorstelling. Een ander hoogtepunt van dit tweede bedrijf is de Todesverkündigung. Gabriele Schnaut, meestal klinkend als de matrone die ze steevast op toneel ook daadwerkelijk vertolkt, krijgt hier mythische grootte. Het minder fraaie vibrato kan hier binnen de perken blijven, de desastreuze registerovergangen zijn hier nauwelijks van tel. Ook Seiffert levert hier zijn beste prestaties. Brengt de partij van Siegmund hem in het eerste bedrijf voortdurend aan de rand van zijn vocale mogelijkheden, in het tweede bedrijf is hij de helft van een sterk presterend Wälsungenpaar, gedreven in de discussie met Brünnhilde, lyrisch en poëtisch als het moet en steeds met een perfecte dictie. Samen met de magistrale orkestrale ondersteuning van stokebrand Zubin Mehta, het voortreffelijke Wotan-Fricka duet en Wotans monoloog is dit tweede bedrijf één van de meest geslaagde uit de gehele Wagnerdiscografie geworden.

Zubin Mehta stelt nergens teleur, laat zijn orkest spelen met voortreffelijke tempi en met veel gevoel voor de dramatische opbouw van het werk en af en toe ook een keer met een zeker effectbejag. (de pauken in de prelude tot het 2de bedrijf!). Dit zeer nadrukkelijke musiceren gaat evenwel niet ten koste van de solisten want de balans van deze live-opname is uitstekend: steeds is het orkest prominent aanwezig en toch worden de stemmen niet weggedrukt. Ook beschikbaar als Audio DVD, jammergenoeg niet als video DVD.

Jos Hermans